

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121200382
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:6121200382.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés, Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpenému advokátom: JUDr. Peter Vachan, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o zaplatenie 17.763,76 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 6. februára 2023 č.k. 17Csp/17/2021-161 – proti vyhovujúcemu výroku I., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku I. m e n í tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 16.149,12 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16.149,12 eura od 25.5.2018 do zaplatenia, zamietá.

II. Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 16.149,12 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16.149,12 eura od 25.5.2018 do zaplatenia, všetko do 60 dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol; výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82,04 % a výrokom IV. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 39, § 52 ods. 1, 2, § 488, § 489, § 517 ods. 2, § 791 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 497, § 499 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, g/, h/, i/, § 7 ods. 1, 2, § 9 od. 1, 2 písm. c/, f/, k/, § 11 ods. 1 písm. b/, d/, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“ alebo „ZoSÚ“), § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. Vecne dôvodil, že žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní dňa 16.12.2020 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 17.980,26 eura a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 18.001,51 eura od 25.5.2018 do 23.3.2020 a 5 % ročne zo sumy 17.980,26 eura od 24.3.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania z titulu neuhradeného úveru. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 15.2.2017 poskytol právny predchodca žalobcu - spoločnosť VÚB, a.s.,

žalovanému na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru pod č. úverového účtu 284554821 úver vo výške 20.000 eur, ktorý mal žalovaný splácať v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaný svoj záväzok neplnil riadne a včas, čo vyplýva z výpisu z úverového účtu. Žalovaného vyzval k úhrade všetkých dlžných splátok a upozornil ho na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti z dôvodu neplatenia. Napriek písomnej výzve žalovaný dlh nezaplatil, preto žalobca úver zosplatnil ku dňu 9.5.2018. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 17.5.2018. Žalovaný dlžné sumy neuhradil ani v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, od 25.5.2018 sa tak dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy s príslušenstvom. Na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok medzi VÚB, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum, s.r.o. ako postupníkom dňa 14.2.2020 a žiadosti o postúpenie a prevod z 2.3.2020 bola pohľadávka voči žalovanému postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu. Pohľadávka bola vyčíslená ku dňu 2.3.2020, po uvedenom dátume žalovaný zaplatil sumu 21,25 eura, ktorá bola započítaná na úhradu dlžnej istiny úveru. Žalobca si tak uplatňuje voči žalovanému len časť postúpeného nároku vo výške dlžnej istiny 17.980,26 eura spolu s príslušenstvom. Okresným súdom Banská Bystrica bol v upomínacom konaní dňa 19.1.2021 vydaný platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný odpor. Následne bola vec postúpená Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie ako súdu miestne príslušnému.

4. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol v poradí prvým rozsudkom dňa 2.6.2021 tak, že konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 216,50 eura s príslušenstvom zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 97,60 %. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Trnave ako súd odvolací v konaní pod sp. zn. 23CoCsp/54/2021 rozsudok v napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V časti výroku I. ohľadne zastavenia konania sa stal výrok rozsudku súdu prvej inštancie právoplatným dňa 21.7.2021.

5. Súd prvej inštancie následne vo veci nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a listinnými dôkazmi zo spisu. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba je dôvodná len čiastočne. Ustálil, že zmluvný vzťah strán sporu založený na základe zmluvy o úvere spadá pod úpravu ZoSÚ a OZ, pričom nezistil žiadne okolnosti, ktoré by aplikáciu ZoSÚ vylučovali, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). Zistil, že strany sporu uzavreli úverovú zmluvu, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 písm. d) ZoSÚ. Na základe uzatvorenej úverovej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému z titulu úveru sumu 20.000 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Zmluva o úvere uzatvorená medzi veriteľom a dlžníkom však neobsahuje náležitosti požadované ZoSÚ, konkrétne podľa § 9 ods. 2 písm. k), a to údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Zo zmluvy o úvere nie je zrejмый jednoznačný údaj o RPMN, pretože v zmluve sú uvedené 2 varianty RPMN, a to so zľavou a bez zľavy z voliteľnej služby, a teda nie je zřejmé, či RPMN je vo výške 8,8 % alebo 11 %. Uvedený údaj je tak pre spotrebiteľa neurčitý a zavádzajúci. Rovnako tak nie je zřejmá celková čiastka, ktorú treba zaplatiť, pretože rovnako sú v zmluve uvedené 2 údaje celkovej čiastky, a to so zľavou a bez zľavy z voliteľnej služby. V zmluve sa síce nachádza údaj, že celková čiastka k zaplateniu činí 27.445,12 eura, avšak tento údaj nezodpovedá súčtu 96-tich splátok po 297,20 eura (297,20 eura x 96 je 28.600,32 eura). Z uvedeného vyplýva, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ pri uvedených podmienkach zaplatiť (pri splátke 297,20 eura), je suma 28.600,32 eura (resp. suma 29.000,32 eura vrátane poplatku 400 eur za poskytnutie úveru), teda viac ako je uvedené v úverovej zmluve. V zmluve je tak uvedený nesprávny údaj, a to zrejme údaj bez zohľadnenia poistenia zahrnutého v anuitnej splátke. Súd prvej inštancie mal za to, že pri výpočte bolo potrebné vychádzať z výšky splátky vrátane poplatku za poistenie (§ 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ), pretože poistenie nebolo individuálne dojednané, pričom žalovaný nemal možnosť uzavrieť zmluvu bez poistenia (formulácia textu v čl. 8. zmluvy, v zmysle ktorej dlžník podpisom zmluvy zároveň automaticky súhlasí s poistením schopnosti splácať úver). Súd prvej inštancie poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca ani nepreukázal, že poistenie nebolo podmienkou pre uzavretie predmetnej zmluvy. Keďže údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je nesprávny, nie je možné považovať tento údaj za v zmluve uvedený. Nesprávne uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, zavádza spotrebiteľa. Pokiaľ ide o údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, v zmluve sa uvádza, že ročná percentuálna miera nákladov činí 8,80 %, resp. 11 %. Podľa výpočtu vykonaného súdom prvej inštancie, uvedená ročná percentuálna miera

nákladov nezodpovedá pri výške poskytnutého úveru 20.000 eur, počte splátok 96 a mesačnej splátky vo výške 297,20 eura. Z výpočtu realizovaného súdom prvej inštancie by správne mala RPMN byť 10,05 % (výpočet založený v spise podľa stránky E.). Z uvedeného potom vyplýva, že ročná percentuálna miera nákladov uvedená v zmluve nevychádza zo splátky vrátane poistenia, rovnako bez zohľadnenia poplatku 400 eur za poskytnutie úveru. Toto považoval súd prvej inštancie za nesprávne, pričom je tak uvedená nižšia RPMN, čo je v neprospech spotrebiteľa. Zmluva tiež neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. c/ ZoSÚ, t. j. adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. I keď v zmluve je uvedená adresa právneho predchodcu žalobcu v jej záhlaví, zo žiadneho ustanovenia zmluvy nevyplýva, že adresa právneho predchodcu žalobcu je tou, na ktorej má spotrebiteľ právo uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. K otázke neuvedenia tzv. reklamačnej a sťažnostnej adresy predávajúceho v zmluve súd prvej inštancie uviedol, že za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať uvedenie adresy sídla právneho predchodcu žalobcu v záhlaví zmluvy v rámci jej ďalších identifikačných údajov. Tieto údaje vyplývajúce z výpisu z obchodného registra len umožňujú identifikovať právneho predchodcu žalobcu nezameniteľným spôsobom ako poskytovateľa úveru žalovanému. Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c/ ZoSÚ nevyplýva, že by adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, mala byť totožná so sídlom tohto subjektu. Navyše v prípade žalobcu pôsobiaceho na území celého Slovenska, zohľadniac tiež, že zmluva bola uzatvorená v Bratislave, nie je zrejmé, na ktorej adrese môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Predmetná zmluva teda obsahovala len formálne označenie poskytovateľa úveru (právneho predchodcu žalobcu) ako zmluvnej strany (v úvodnej časti zmluvy), čo nepredstavuje obsahovú informáciu pre spotrebiteľa, na akej adrese môže uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (takýto údaj nebol uvedený v žiadnej časti predmetnej zmluvy). Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 jednoznačne odlišuje obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa písm. b/, teda obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu a podľa písm. c/ adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Z citovaných ustanovení teda vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať obe uvedené náležitosti. Pokiaľ teda v predmetnej úverovej zmluve je v záhlaví uvedené obchodné meno, sídlo a IČO veriteľa, ide o údaje identifikujúce veriteľa v zmysle § 9 ods. 2 písm. b/ ZoSÚ.

6. Podľa súdu prvej inštancie rovnako chýba v zmluve aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ, a sice doba trvania zmluvy. Doba trvania zmluvy musí byť určená presným nezameniteľným údajom. Zmyslom § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje presnú dátumovú špecifikáciu konečnej doby trvania zmluvy, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Uvedené nenahrádza ani údaj uvedený v štandardných informáciách o spotrebiteľskom úvere, kde je uvedené, že zmluva je uzatvorená na dobu určitú, resp. údaj uvedený v zmluve ako „do splatenia všetkých záväzkov podľa uvedenej zmluvy“. Uvedené ustanovenie rovnako nespĺňa požiadavku určitosti doby trvania zmluvy.

7. Súd prvej inštancie z predložených listinných dôkazov pripojených k žalobe mal tiež za to, že žalobca, resp. jeho právny predchodca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď bol pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Veriteľ takto získané informácie zhromažďuje, vyhodnotí ich dostatočnosť a rozhodne, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Cieľom je získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Z dikcie zákona:

„posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (veriteľ) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Žalobca ohľadne spôsobilosti dlžníka splácať úver riadnym spôsobom nepreskúmal bonitu žalovaného, zisťoval iba zamestnávateľa a výšku príjmu, rodinný stav dlžníka, pričom bolo zistené, že žalovaný je slobodný, bez vyživovacích povinností, avšak nie je preukázané, či a akým spôsobom veriteľ skúmal záväzky dlžníka, nie je zrejmé, či vykonal lustrácie žalovaného v príslušných evidenciách, čím by získal ucelený obraz o jeho sociálno-ekonomickej situácii, na základe čoho mal súd za to, že žalobca nepreukázal, že by relevantne posudzovať schopnosť splácať úver žalovaným. Ak príjem žalovaného bol v čistom 540 eur, pri anuitnej splátke 297,92 eura (zostatok cca 240 eur na bežný život), neboli zisťované náklady žalovaného na základné životné potreby ako bývanie, vrátane energií, telefón, Sipo, prípadne bežné náklady na stravovanie, ošatenie, nie je tak zrejmé relevantné posúdenie schopnosti splácať úver. Ak aj zrejme išlo o refinancovanie iného žalobcom poskytnutého úveru (zrejme pôvodný zostatok 14.400 eur pri splátke 225 eur), nový úver žalovaného zaťažil vyššou splátkou, t.j. 297,92 eura, bolo tak nutné úverovú bonitu žalovaného riadne preskúmať. Žalobca, resp. jeho právny predchodca tak nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti pri uzatváraní úverovej zmluvy, čo rovnako spôsobuje v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

8. Ohľadne argumentácie o prekvapivom rozhodnutí súdu v súvislosti so splnením povinnosti preukázania skúmania bonity žalovaného v jeho odvolaní, súd prvej inštancie poukázal na ust. § 150 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého je súd oprávnený vyzvať procesnú stranu, aby uviedla ďalšie skutkové tvrdenia. Zákon teda hovorí o oprávnení a nie o povinnosti vyzývať žalobcu na uvedenie skutkových tvrdení. Je povinnosťou žalobcu, aby uviedol také skutkové tvrdenia, z ktorých môže dospieť súd k záveru, že mu vyplýva určitý právny nárok. Rozsah skutkových tvrdení a rozsah navrhovaného dokazovania je pritom v dispozičnej autonómii žalobcu. Zo žiadneho z ustanovení CSP nevyplýva, že by súd v prípade, ak žalobca ospravedlní svoju neúčast' na pojednávaní (ako to bolo aj v prejednávanej veci pri prvom rozhodovaní, rovnako aj po zrušení rozsudku krajským súdom) bol povinný doručovať stranám svoje predbežné právne posúdenie písomne. Účasť na pojednávaní nie je pre žalobcu ani žalovaného povinná a majú právo zhodnotiť, či sa pojednávania zúčastnia. Ak sa nezúčastnia, súd prvej inštancie môže rozhodnúť aj v ich neprítomnosti, pričom znášajú riziko, že nebudú môcť reagovať na prípadné predbežné právne posúdenie súdu, ktoré tento vykoná na pojednávaní. Zároveň potom nemôžu dôvodne tvrdiť, že ak súd prezentuje iné predbežné právne posúdenie než očakávali, že jeho rozhodnutie je prekvapivé. Pokiaľ žalobca potrebné zistenia v konaní odvodzoval od jeho nerozporovaného tvrdenia na základe ustanovenia § 151 ods. 1 CSP, takýto postup v spotrebiteľských sporoch (§ 290 - § 306 CSP) nepovažuje súd za náležitý v prípade, že súd požaduje skutočné preukázanie žalobcom tvrdenej skutočnosti. Nakoľko ide o konanie s tzv. slabšou stranou, súd je vždy povinný ex offo skúmať posudzovanie bonity dlžníka veriteľom pred uzatvorením úverovej zmluvy a taktiež je ex offo povinný poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. Keďže žalobca nepreukázal posudzovanie bonity dlžníka pred uzatvorením úverovej zmluvy, ustanovenie § 151 ods. 1 CSP o nespornosti nepopretých skutkových tvrdení sa neuplatní. Nebolo preto povinnosťou súdu vyzývať žalobcu na doplnenie ďalších skutkových tvrdení, pričom pochybnosti o splnení povinností ohľadne preukázania skúmania bonity žalovaného musela byť žalobcovi zrejmá už z predošlého postupu súdu.

9. Súd prvej inštancie uzavrel, že v zmluve neboli splnené základné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, písm. f/ a písm. k/ ZoSÚ, keďže zmluva obsahovala nesprávne uvedenú RPMN, nesprávnu celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, absentovala adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, doba trvania zmluvy a pretože žalobca hrubo porušil povinnosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b/, písm. d/, § 11 ods. 2 ZoSÚ. To znamená, že žalobca (ktorý je v konaní aktívne vecne legitimovaný z dôvodu právneho nástupníctva po pôvodnom dodávateľovi) tak nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatkov za poistenie ani iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní všetkých plnení zo strany žalovaného. Keďže žalovaný čerpal úver vo výške 20.000 eur a na tento zaplatil podľa prehľadu splátok a úhrad (stĺpec suma transakcie) celkom sumu 3.634,38

eura, a to vrátane poistného, ktoré súd považoval za súčasť splátky úveru, po podaní žalobného návrhu uhradil dlh v časti 216,50 eura (v ktorej časti bolo konanie právoplatne zastavené), súd vo výroku I. tohto rozsudku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi iba zvyšnú časť peňažných prostriedkov v sume 16.149,12 eura (rozdiel 20.000 - 3.634,38 - 216,50) a vo zvyšnej časti žalobu vo výroku II. rozsudku ako nedôvodnú zamietol.

10. Ohľadne poistenia súd prvej inštancie uviedol, že v samotnej zmluve o úvere sa uvádza len výška poistného v rámci celkovej splátky úveru - 16,20 eura z dojednanej výšky mesačnej splátky podľa zmluvy o úvere. Z aktuálneho stavu úveru je zrejmé, že časť zaplatených splátok započítal žalobca aj na poistné. Zo zmluvy a jej spoločných ustanovení nie je možné vyvodiť záver, že bola uzatvorená konkrétna poistná zmluva so základnými obsahovými náležitosťami v zmysle § 788 ods. 2 OZ (výška poistného plnenia, výška poistného, splatnosť poistného, stanovenie, či ide o jednorazové alebo bežné poistné, poistná doba, údaj o tom, či sa oprávnená osoba bude podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, vymedzenie práv a povinností zmluvných strán, výška odkupnej hodnoty) a nie je ani zrejmá možnosť voľby poisťiteľa, nakoľko odkazuje na rámcovú zmluvu uzatvorenú medzi veriteľom a poisťiteľom. Predovšetkým pre poistnú zmluvu je v zmysle § 791 ods. 1 OZ predpísaná písomná forma a žalobca žiadnu písomnú poistnú zmluvu so základnými náležitosťami (tzv. zákonné minimum) súdu nepredložil. Žalobca tak nepreukázal existenciu poistnej zmluvy, z ktorej by mu vyplýval nárok na už zaplatené poistné, preto súd všetky zaplatené splátky započítal na istinu. Údaje o poistení boli súčasťou predtlaču zmluvy o úvere, tzv. formulárovej zmluvy, spotrebiteľ tak nemal možnosť ani uvedenú časť zmluvy odmietnuť, pretože táto nebola uzatvorená samostatne, uvedené tak predstavuje zo strany dodávateľa neprijateľnú obchodnú prax, preto nemožno mať za to, že došlo k písomnému uzavretiu poistnej zmluvy. Súd prvej inštancie preto z dôvodu neplatnosti poistnej zmluvy zaplatenú čiastku predstavujúcu mesačné poistné započítal na uplatnenú istinu.

11. Vo vzťahu k úroku z omeškania súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu dňa 25.5.2018, pretože k zosplateniu úveru došlo ku dňu 17.5.2018, kedy bolo žalovanému doručené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti, pričom žalovanému bolo poskytnutá lehota 7 dní na dodatočné plnenie po doručení oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, t.j. do 24.5.2018, úroky z omeškania žalobca uplatňuje tak od nasledujúceho dňa po uplynutí uvedenej dodatočne poskytnutej lehoty na plnenie, t.j. od 25.5.2018. Vychádzajúc z uvedeného má žalobca nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne). Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že opodstatnená je požiadavka žalobcu len na zaplatenie sumy 16.149,12 eura, bolo možné priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zákonného úroku z omeškania len z tejto sumy. Žalobca má tak popri dlžnej istine aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16.149,12 eura od 25.5.2018 do zaplatenia.

12. Ohľadne argumentácie žalovaného týkajúcej sa riadneho zosplatenia pohľadávky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ, rovnako neplatnosti a neúčinnosti postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, súd odkázal na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trnave v konaní pod sp. zn. 23CoCsp/54/2021, kde bolo skonštatované, že listom zo dňa 10.5.2018 došlo k riadnemu zosplateniu vymáhanej pohľadávky a taktiež bol dodržaný postup pri postúpení vymáhanej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Súd tak viazaný názorom odvolacieho súdu v uvedenej veci sa viac k otázke zosplatenia a postúpenia už nevenoval a zo záverov odvolacieho súdu vychádzal, pričom súd sa tak po zrušujúcom rozhodnutí venoval prieskumu výšky a príslušenstva žalobcom uplatnenej pohľadávky a prieskumu zmluvy z hľadiska povinných náležitostí podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

13. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne prevažným úspechom žalobcu v rozsahu 82,04 % a plným procesným úspechom žalobcu v odvolacom konaní.

14. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný s návrhom na jeho zmenu tak, že odvolací súd zamietne žalobný návrh vo zvyšnej časti a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f), h/ CSP. Dôvodil, že nesprávne skutkové zistenia, ktoré vyústili do nesprávneho právneho posúdenia, spočívajú podľa názoru žalovaného v tom, že konajúci súd mal preukázané splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a teda mal preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v danom konaní a zároveň zo strany súdu boli priznané splátky, ktorých zročnosť nastane po vyhlásení rozsudku, napriek tomu,

že konajúci súd správne vyhodnotil, že neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

15. Súd prvej inštancie podľa žalovaného správne vyhodnotil, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, avšak z dikcie daného ustanovenia vyplýva ďalšia sankcia, a to nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru, čo má za následok, že predžalobná upomienka, ako aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, sú neplatné právne úkony. Sankcia uvedená v § 11 ods. 2 ZoSÚ má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ je potrebné považovať za neplatné. Žalobca teda nepreukázal existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, zároveň keďže v čase postúpenia pohľadávky ešte nenastala konečná splatnosť úveru, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru, čo je v rozpore s § 17 ZoSÚ, a preto rovnako zmluva o postúpení pohľadávky je neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ a v konečnom dôsledku žalobca nemá v danom konaní aktívnu vecnú legitímáciu. Ak neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca nemá nárok na splátky, ktorých zrochnosť nastala po vyhlásení rozsudku vo veci samej až ku dňu konečnej splatnosti úveru. Z § 17 ods. 1 ZoSÚ vyplýva, že možno postúpiť len splatnú pohľadávku a ak dôjde k postúpeniu nesplatennej pohľadávky, ide o postúpenie, ktoré odporuje zákonu v zmysle § 525 ods. 2 OZ. Ak je výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 10.5.2018 neplatný právny úkon, nemožno ju považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a ňou preukazovať splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z banky na nebankový subjekt.

16. Žalovaný taktiež uviedol, že Najvyšší súd SR vo viacerých súdnych rozhodnutiach uvádza, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nemôže predstavovať výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách (rozsudok zo dňa 31.03.2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020, uznesenie zo dňa 27.10.2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020). Poukázal tiež na to, že Najvyšší súd SR sa riešením výkladu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách už zaoberal vo viacerých rozhodnutiach (7Cdo/26/2017, 1Cdo/147/2017, 1Obdo/92/2018, 5Cdo/36/2020, 2Cdo/266/2020, 1Cdo/4/2020) a ak teda mal Krajský súd v Trnave preukázané splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z banky na nebankový subjekt v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, napriek tomu, že neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ a nebolo preukázané doručenie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, Krajský súd Trnava sa aj v tomto smere odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

17. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné podľa § 388 CSP v napadnutom výroku I. zmeniť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani zrušenie v tejto časti.

19. Keďže zvyškovo zamietajúci výrok II. nebol napadnutý odvolaním žiadnej zo strán, je rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti právoplatný, a nebol preto predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu domáhajúceho sa zaplatenia sumy 17.763,76 eura s príslušenstvom (konanie bolo v časti o zaplatenie istiny 216,50 eura rozsudkom 17Csp/17/2021-104 z 2.6.2021 právoplatne zastavené) titulom nesplatenej časti spotrebiteľského úveru čiastočne vyhovel, keď dospel k záveru, že v zmluve

neboli splnené základné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, písm. f/ a písm. k/ ZoSÚ a zároveň žalobca hrubo porušil povinnosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b/, písm. d/ a § 11 ods. 2 ZoSÚ, a teda žalobca (ktorý je v konaní aktívne vecne legitimovaným z dôvodu právneho nástupníctva po pôvodnom dodávateľovi) tak má nárok len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní všetkých plnení zo strany žalovaného. Keďže žalovaný čerpal úver vo výške 20.000 eur a na tento zaplatil celkom sumu 3.634,38 eura, a to vrátane poisťného, ktoré súd považoval za súčasť splátky úveru, po podaní žalobného návrhu uhradil dlh v časti 216,50 eura (v ktorej časti bolo konanie právoplatne zastavené), súd vo výroku I. tohto rozsudku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi iba zvyšnú časť peňažných prostriedkov v sume 16.149,12 eura a vo zvyšnej časti žalobu vo výroku II. rozsudku ako nedôvodnú zamietol.

21. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že vec aj nesprávne právne posúdil, pretože žalovaný mal za to, že následkom hrubého porušenia povinností právneho predchodcu žalobcu pri posudzovaní úverovej bonity žalovaného, bola tiež sankcia nemožnosti zosplatenia úveru, a preto právny predchodca žalobcu postúpil v rozpore so zákonom nezosplatený úver a žalobca teda nepreukázal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a nemá v konaní aktívnu vecnú legitimáciu.

22. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy titulom nesplatenj časti poskytnutého spotrebiteľského úveru a nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových záverov súdu prvej inštancie odchyliť. Námietku žalovaného o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie odvolací súd nepovažuje za dôvodnú, pretože samotný žalovaný ani žiadne skutkové zistenia súdu prvej inštancie nenamietal, naopak sám žalovaný v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že veriteľ pri posudzovaní úverovej bonity žalovaného nekonal s odbornou starostlivosťou. Ako vyplýva zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, právny predchodca žalobcu riadnym spôsobom nepreskúmal bonitu žalovaného, zisťoval iba zamestnávateľa a výšku príjmu, rodinný stav dlžníka, pričom bolo zistené, že žalovaný je slobodný, bez vyživovacích povinností, avšak nebolo preukázané, či a akým spôsobom veriteľ skúmal záväzky dlžníka, či vykonal lustrácie žalovaného v príslušných evidenciách, čím by získal ucelený obraz o jeho sociálno-ekonomickej situácii, teda žalobca nepreukázal, že by relevantne posudzoval schopnosť splácať úver žalovaným. Ak príjem žalovaného bol v čistom 540 eur, pri anuitnej splátke 297,92 eura (zostatok cca 240 eur na bežný život), neboli zisťované náklady žalovaného na základné životné potreby ako bývanie, vrátane energií, telefón, Sipo, prípadne bežné náklady na stravovanie, ošatenie, nie je tak zrejmé relevantné posúdenie schopnosti splácať úver. Ak aj zrejme išlo o refinancovanie iného žalobcom poskytnutého úveru (zrejme pôvodný zostatok 14.400 eur pri splátke 225 eur), nový úver žalovaného zaťažil vyššou splátkou, t.j. 297,92 eura, bolo tak nutné úverovú bonitu žalovaného riadne preskúmať. Právny predchodca žalobcu tak podľa súdu prvej inštancie nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti pri uzatváraní úverovej zmluvy, s ktorým skutkovým záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje.

23. Z obsahu odvolania žalovaného tak vyplýva, že tento namieta len nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, pokiaľ ide o možnosť právneho predchodcu žalobcu požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a s tým súvisiacej otázky následného postúpenia bankovej pohľadávky na žalobcu, a teda i otázky aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

24. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

25. Odvolací súd vyzval strany v súlade s ust. 382 CSP na vyjadrenie sa k použitiu ust. § 17 ZoSÚ, ktoré v prejednávanej nebolo použité. Žalovaný v nadväznosti na výzvu odvolacieho súdu oznámil, že v danom prípade, keďže neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru pred termínom konečnej splatnosti úveru

dňa 15.4.2024, a preto takéto postúpenie je v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca sa na výzvu odvolacieho súdu nereagoval.

26. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

27. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

28. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

29. Podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čí len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad)

30. Odvolací súd v súvislosti so skúmaním úverovej bonity spotrebiteľa poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zn. C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere sporej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

31. Aj z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C-449/13 plynie, že veriteľ musí v každom prípade a vzhľadom na osobitné skutočnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu o úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

32. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Táto zákonná podmienka je premietnutá v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, pričom s „odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že pre naplnenie tohto zákonného znenia predmetného ustanovenia nepostačuje len uvedenie údajov v podobe výšky príjmov a výdavkov zo strany spotrebiteľa, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval.

33. Cieľom ust. § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je predovšetkým dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Z dikcie zákona posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver logicky vyplýva, že posúdenie s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a samozrejme nevyhnutných mesačných výdavkov žiadateľa.

34. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

35. Zo všetkého vyššie uvedeného vyplýva, že súd v spotrebiteľských sporoch aj bez námietky strany sporu, teda aj bez popretia skutkových tvrdení, je povinný skúmať ex offo okrem iného aj skutočnosť, či veriteľ pred uzavretím zmluvy posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa. V prejednávanej veci navyše odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí uložil súdu prvej inštancie opätovne posúdiť aj konanie veriteľa s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ, avšak žalobca v ďalšom priebehu konania zostal pasívny, na výzvu súdu sa nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil a svoju neúčast' neospravedlnil. Žalobca teda nepreukázal, že by jeho právny predchodca konal s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď z listinných dôkazov pripojených k žalobe takýto záver nevyplýva.

36. Keďže právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti pri uzatváraní úverovej zmluvy, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že hrubé porušenie povinnosti posúdenia schopnosti splácať úver má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (ktorý záver súdu prvej inštancie žalobca ani nespochybnil, keďže odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal).

37. Nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie však spočíva v tom, že súd opomenul, že hrubé porušenie povinnosti posúdenia schopnosti splácať úver v sebe subsumuje aj následok spojený s nekonaním s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ, t.j. nemožnosť veriteľa, v danom prípade postupcu, úver predčasne vyhlásiť za splatný v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ.

38. Pre konštatovanie platného postúpenia pohľadávky banky na iný (hoci aj nebankový) subjekt je nevyhnutné splniť určité podmienky; tieto sú v prípade práv vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere definované v osobitnej úprave v ustanovení § 17 ods. 1 ZoSÚ a zároveň v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách. V zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 ZoSÚ je možné postúpiť pohľadávku z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na iného veriteľa oprávneného poskytovať úvery, a to na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska (písm. a/) za súčasného splnenia ďalšej podmienky, ktorou je postúpenie pohľadávky po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávky, ktorá sa stala splatnou (písm. b/). Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že podľa aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.3.2022 a uznesenie sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022) ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku; touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný; tieto predpoklad samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nespĺňajú.

39. Keďže úver nemohol byť zo strany postupcu zosplatnený ako následok porušenia povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ a termín konečnej splatnosti úveru na základe zmluvy je 15.2.2025, tak predmetná pohľadávka nemohla byť v zmysle § 17 ods. 1 ZoSÚ a § 92 ods. 8 zákona o bankách platne postúpená na žalobcu. Právny predchodca žalobcu teda nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a následne nemohol postúpiť žalobcovi tzv. „živý úver“. Preto je zmluva o postúpení pohľadávky predložená žalobcom neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca sa tak nestal nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia z pohľadávky postupcu voči žalovanému, a teda nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou v predmetnom spore.

40. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku I. podľa § 388 CSP zmenil tak, žalobu žalobcu pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitimácie zamietol.

41. Pre úplnosť sa dodáva, že pokiaľ ide právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp. zn. 23CoCsp/54/2021 z 28.10.2022, z ust. § 391 ods. 2 CSP nevyplýva pre odvolací súd viazanosť jeho vlastným právnym názorom a môže svoj skorší záväzný právny názor zmeniť. Aj keď zmena skoršieho, pre súd prvej inštancie záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. septembra 2013 sp. zn. III. ÚS 46/2013).

42. Zmenou napadnutého rozsudku vznikla podľa § 369 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu povinnosť rozhodnúť o celom nároku na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Tento nárok tvorí jeden celok. O nároku na náhradu trov celého konania potom odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného aj odvolacieho) v plnom rozsahu z dôvodu jeho plného procesného úspechu vo veci. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).